

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 130 ղշ
» Գաւառաց » 160 »
» Ոստրէրէրէրէր » 180 »
» Կեդանսայ Կ. Պոլսոյ » 75 »
» Գաւառաց » 80 »
Խորանշին Բ. Թերթի գին 60 փբ.
Տարեկան տուրք մէկ անգամի հա-
մար 2 դուրոյ, երկու անգամի հա-
մար 60 փարսոյ, աւելի անգամի հա-
մար համար 40 փարսոյ:

Լ Բ Ա Գ Ի Ր

ԻՍՏԱՆԻՍՏԱՆԻ ԱՅԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գալով իրողութեան հանրու
ծախքը խնայողութեան վրայ է:
Լրագրոյ վերաբերեալ նամակ
կամ որ եւ իցէ գրութիւն խնայողի
—Տնօրէնին պիտի ուղղուի. Կ. Պո-
լսոյ, Չինիլի խան, Մարտի գրասեն-
եակը:
Համար. ծախքը չիճարուած նա-
մակ չընդունուիր:

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 29 ՅԻՈՒՏՈՍ

ԻՍՏԱՆԻՍՏԱՆԻ

Նաբօլէնի անկումն եւ հասարա-
կատեւութեան հրատարակութիւնը
երկու պատերազմի կողմանց դերերը
փոփոխեց. Պատերազմի հրատարակողը
Նաբօլէնէն էր, կամակից ձեռնարկելու
Նաբօլէնեան կուսակցութիւնը. իսկ
գաղղիական ազգը՝ որ քանի մը կու-
սակցութեանց բաժնուած է, կամ ա-
ւելի պարզ խօսելով՝ գաղղիացոյ՝ ու-
րիշ կուսակցութիւնները եւ գլխաւո-
րապէս հասարակաշխարհային դէմ
էին այս պատերազմին, որ Նաբօլէնի
փոստատարութիւնը պիտի գտնէր եւ
թէ յաջողէր, բայց դիմելով արդէր կամ
մանաւանդ նախախնամութիւնն ուրիշ
կերպ անօրինեց:

Բրուսիոյ թագաւորն այս գիտնա-
լով, իր պատերազմի յայտարարու-
թեանց մէջ բացարձակապէս ծանոց թէ
իր պատերազմին գաղղիացոյ ազգին
հետ չէր, այլ Նաբօլէնի եւ Նաբօլէնե-
անց դէմ ինկաւ Նաբօլէնի, ինկաւ
նաեւ կայսրութիւնը, եւ գաղղիացոյ
ազգին իր կառավարութիւնն իր ձեռքն
անցունելով իրեն պաշտօնեայ կարգից
նոյն այն անձինքը՝ որք պատերազմին
հրատարակութեան դէմ էին ինչ պի-
տի ընէ հիմա Բրուսիոյ թագաւորը.
Քոստէն պիտի դառնայ. պատճառը
վերահսկելու եւ տակաւին պատերազմը
պիտի շարունակէ. ազգին հետ ալ
պիտի կռուի:

Այս է օրումն ինչ էրր. Պ. Ե. Լ.
Յապը, ներկայ պատերազմին ամենէն
ձեռն հակառակորդը, որ Գաղղիոյ հա-
մարտակցութեան արտաքին դուր-
ձոյ պաշտօնեայն է այսօր, իր հանձն
չըրարեալիս մէջ Բրուսիոյ թագա-
ւորին յայտարարութիւնն աշխարհի
առջեւ կը դնէ, եւ պատասխանի կըս-
տաւէ. « Գաղղիացիք պատերազմ չ'ն
ուղեր, կըսէ, բայց ի՞նչ Բրուսիոյ թա-
գաւորն իրենց աստիճանը կը կարգայ,
կընդունին, ոչ Գաղղիոյ երկրէն մաս
մը տեղ ոչ ալ բերդերէն քար մը առլ
յանձն կառնուին »:

Ինչ պատասխան պիտի առլ ասոր
Բրուսիոյ թագաւորը: Քոստէն իրեն մը-
նացած է, կամ պատերազմը պիտի
գաղղիցնէ, եւ հաշտութիւն ընելով
Գաղղիոյ երկրէն պիտի մեկնի, կամ իր
յայտարարութիւնը ետ պիտի առնուի:
Առաջին պարագային մէջ անշահախ-
թեան, մարտակցութեան եւ վնասն-
նութեան փորձ մը պիտի առլ, իր դի-
մուց փառքին վրայ ճշմարիտ ըրիտան-
եայ թագաւորի, քաղաքակրթութեան
հզօր արտայայտիչ փառաւոր համբաւ
պիտի աւելցնէ. իսկ երկրորդին մէջ
նոր արեւնահեղութեանց աշխարհա-
ւերութեանց պատասխանատուութիւնը
վրան պիտի առնուի աշխարհի եւ պատ-
մութեան առջեւ,
« Եթէ Գերմանիա ներքին միտք

մը չունի, կըսէ Լա Թիւրքի, եթէ այս
պատերազմին նպատակն իր ժողովր-
դոց միութիւնն է, այս նպատակին
հասնելն ետեւ ընաւ պատճառ մը
չկայ պատերազմը: շարունակելու եր-
կու եղբար ժողովրդոց մէջ: Ժամա-
նակը կառնելէ, պէտք է խաղաղութեան
եւ արդարութեան թագաւորութիւնը
հրատարակել: Վայ անոր որ ազատ
ժողովրդեան մ'արեւելք նստի կը թա-
փէ: Կայսրութեան Գաղղիան միտակ
մնացած էր, առանց գոհնակցի, եւ
յաղթուեցաւ. իսկ ազատ Գաղղիա
ամեն ողորմ ժողովրդոց կը վերաբե-
րի եւ ամեն ազատ ազգաց ըլլէ: Վայ
անոր որ այս եղբարայարան պա-
տերազմին շարունակութեան պատ-
ճառ ըլլայ: Միտակցութեան դիմադ-
րուն աշխարհի ամեն կողմերէն ան-
կընեն, եւ մեծ գաղղիացի քաղաքաց-
եայ օգնութեան կը դիմեն: Այն ժա-
մանի յեղի կամ ազգի որսառնողին
սկզբան պատերազմի կը փոխուի Ու-
տի, դարձեալ կընենք, վայ անոց որ
ժամանակիս յաւաքութեան անու-
ղքերի օրէնքները հասկըցած չըլլան:

ՀԱՍՏԱՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Անոց՝ որ կը կարծէին թէ Գաղ-
ղիա՝ քանուկեկու տարւած անձնու-
կան իշխանութեան մեղեցած՝ անոր
փրկին մնացորդներն աւելու դուր-
թիւն չունէր, Գաղղիացոյ սքանչելի
ազգին ահա պատասխանեց այնպիսի
գործով մը, որ համայն աշխարհ կը
դարմարէ, եւ սոյն գաղղիներ իր ըսով
է միայն:

Անոց՝ որ կը վախճային կամ կը
յուսային թէ ներքին ցնցում մը կու-
սակցական կռիւներու ծագում կու-
տար, եւ կընար Գերմանացիներն աւե-
լի շուտով փարիզ հասցնել, Գաղղիոյ
մայրաքաղաքը կայսրութիւնը տառա-
քելով, ծանր եւ զօրեղ հանդուրա-
թեամբ մը պատասխանեց:

Օրէնսդրական ժողովոյ այն մեծա-
դոյն մասին, որ պաշտօնական ընտրե-
լիութեանց, ընտրական խորհրդակա-
նութեանց եւ կառավարական հարաւա-
հարիչ ձեւի մ'արդիւնք էր, այն առ-
ջեալ մեծադոյն մասին, որ տակաւին
նստարաններուն կը փաթթուէր, ուր
կայսրութիւնը վերը դառնար էր, ժո-
ղովրդը գոհեց զայրադին. « Գաղղի-
ներէք ասկէ »:

Այն ձեռնարկներ, որ բացարձակ
տիրով մը կամքին ստուի գործադիրն
էր, այն ձեռնարկներուն, որոց մէկ ու-
րը գերեզմանին մէջ էր, եւ միւսն ըս-
տըրիւթեան մէջ, ժողովուրդն ըսաւ.
« Բաւական է նախապէս »:

Այն ամեն հնարաւոր միջոցներով
Գաղղիացոյ ազգէն կայսրութեան քա-
մած սակիներով յղիացած մարդոյ,
մեծ օրերու փարիզը յրամանաբար գոհեց.
« Ես կընէի, եւ ժողովուրդն եմ, եւ
եմ վնասողը... » Մեկիլ՝ գացէր,
ահա հասարակաշխարհային թիւնը:

Եւ ամեն ալ ետ քաշուեցան, շը-
րացած, ապաք, սարսափած: Եւ դու-
րը, Ֆրանկ կարգի քաղաքացին եւ ժո-
ղովրդը իրողութեան իրարու հետ,
եւ մէկ ձայնով հայրենաց ձայնով
գոհեցին. « Կեցցէ՛ հասարակաշխարհ-
ային »:

Եւ ահա այն վնասողը՝ որ վը-
տանդի օրերուն մէջ միայն կերեւաւ,
Ամեն անգամ որ Գաղղիա վտանդի
մէջ ի յատուկ իր աստղին միջոցով կը
տեսնէ, երեւան կընէ այն խորտու-
ղիչը: Տինքն որ 1792-ի կողէն ելած է, եւ
ինկոյն փրկեցը կը բացառուին, հայ-
րենասիրութեանը հրաշքներ կը գործէ,
եւ Գաղղիան օրէն Սուրբութեան դուս-
տըր կըլլայ:

Այս անգամ Գաղղիա ազգին նը-
ռատապէս գործադիր փոխին մէջէն
կը վերցնէ, այս անգամ Գաղղիա եւ
ընտան կընէ տաղանդաւոր ժաման
մէջ, ուր օտարազգի իր հայրենիքն
որդաւած է. բայց հոգի է. զի թէ թէ
իր ծննդեան եւ կենաց պայտից եր-
կունքն է այս, եւ թէ այն ամեն թըր-
նամանց եւ նախառանց փրկման առ-
նըր համար է, որ ժողովրդական կամ-
քին իրեն ծնուող տուաւ:

Գիտէ իր բանելիք ճանրան, զի-
տէ ինչ խօսք պիտի գործածէ ժող-
ովրդոց հետ՝ իր եղբարց հետ՝ խօսե-
լու համար, գիտէ թէ իր նպատակին
հասնելու համար ձեռնարկութեանց եւ
պարտութեանց ճանրէն պիտի անցնի.
Բայց կը լինէ նաեւ յիշմարիտ՝ եւ վալ-
միլէ՝ հետեւեալ օրերը:

Կը վախճուէր որ կայսրութեան ան-
կամը քաղաքացին խռովութեանց ա-
ռիւթ կըլլար. բայց Գաղղիա երբէք այս
չտի հանդարտ, այսչափ մեղացեալ եւ
այսչափ իր վրայ փառա՛ եղած էր:
Տեսէք հիմա դիմադր. ինչպէս իւր-
րաւտ է օտարազգւոյն առջեւ՝ որ իր
հոգը ամանակիս կընէ, եւ ինչպէս մար-
տնչելու կը պատրաստուի անոր դէմ:
Ո՞վ կըսէ թէ երկուսն աւարադած
եւ ձեռնարկութեան ներքեւ ընկած
ազգն է այս:

Լէյքիլի եւ վալմիլի... զինուոր-
ներուն հետեւէն Զէյթիլի... փառանդ-
ներն Երեւան կընեն:

Ահաւա՛րկ Էֆէնդիներուն վաշտերը
որ սուր կընեն:

Այի մին են, բայց Լէյքիլի են,
ինչու որ յանուն մարդկութեան կը

* Պէճիքայի մէջ գիւղ մը, որուն քով
Գաղղիացիք 1792-ի նոյն ճիւղին յաղթու-
թիւն մ'ըրին: Աւարադացոյ գէմ, եւ
Պէճիքայի արիւնքին:

** Գաղղիոյ Մարն գաւառին մէջ
գիւղ մը, որուն քով 1792-ի նոյն Գաղ-
ղիացիք յաղթեցին Բրուսիացոյն:

*** Այս երկու տեղ Նաբօլէնի Ա. յաղ-
թուեցաւ:

**** Պէճիքայի մէջ քաղաք մը, որուն
մօտ 1794-ի յունիս 26-ին Գաղղիացիք յաղ-
թեցին Աւարադացոյն, եւ 1813-ի յունիս
16-ին ալ Նաբօլէնի Ա. յաղթեցին Բրուսիացոյն:

ըսին, եւ այս նշանով յաղթած են
միշտ:

Եւ հիմա որ որ կիւրծ թագաւորը
կը տեսնէ այս ազգային շարժման պայ-
թեմը, ինքը՝ որ Գաղղիոյ այս ա-
ղաւթութեան պատճառ եղաւ, պիտի
շարունակէ՞ փարիզի վրայ քալելը:

Պիտի հասկնայ՝ որ հիմա ընաւ չը
կընար Գաղղիացոյ ազգը հաշտութիւն
ընել իր հայրենի վրայ դառնող օտա-
րազգւոյ մը հետ: Յաղթութեան մէջ
չախաւոր, արժանի վարմանը պիտի
ուենան, այն բարձր պաշտօնին դուր
նախաձեռնութեան իրեն առած կի-
րեւի, եւ ինքիմէ խաղաղութիւն պի-
տի առաջարկէ:

Այս կ'ապահան իրմէ Երբայ եւ
պատմութիւնը:

Լ. Թ. Է.

Պէրլինի պատերազմական կաղէթ
լրագրին հետեւեալ անգիւլթիւններն
ըր կուտայ այս միջոցին Գաղղիոյ հոյր
դառնող դերմանական բանակներուն
եւ հեղահան պատրաստութեամբ պա-
հասի դուրս գրոյ:

« Պաղէնի բանակը Մէյի մէջ փախ-
ւած պահելու եւ զայն պաշարելու
յառկացած զօրութիւններէն զատ լու-
ար մնացած գերմանական զօրքերն
այս միջոցին փարիզի վրայ եւ Մար-
Մահոն բանակին դէմ կըրթան: Պա-
հասի դուրս գալու զուգընթէն եւ Գրի եւ
12-րդ զօրաբանակներէն կազմուած
չորրորդ մեծ բանակ մը Յաղթնակի
արքայազգւոյն հրամանատարութեամբ
հիւսիսի (Ռէմի) կողմէն փարիզի վը-
րայ պիտի քալէ, մինչդեռ երրորդ
մեծ բանակը որ Յուլ, Յուլ, 11-րդ եւ
Պաղէնիացոյ 2 զօրաբանակներէն կը
բաղկանայ, Բրուսիոյ արքայազգւոյն
հրամանատարութեամբ հարաւի (Թը-
րոյի) կողմէն պիտի քալէ ի փարիզ.
Ընդ ամենը 8 զօրաբանակ փարիզի
վրայ քալու:

« Մէյի առջեւ կը մնան երկրորդ
մեծ բանակը Ֆրէտէրիք Շարլ իշխա-
նին հրամանատարութեան ներքեւ,
2-րդ, 3-րդ, 9-րդ եւ 10-րդ զօրաբանակ-
ներէն բաղկացեալ, եւ առաջին մեծ
բանակը 1-րդ, 7-րդ, 8-րդ զօրաբանակ-
ներէն բաղկացեալ ընդ ամենը 7 զօ-
րաբանակ Մէյի առջեւ:

« Սիլուստրուի պաշտօնաւոր դու-
րդ բանակն ալ Պատէնի եւ վիլիլմէն
պէրլինի զօրաբանակներէն եւ վերաբեր
Բրուսիացի զօրապետին զուգընթէն կը
բաղկանայ:

« Վերլին լուրերուն նայելով, եւ
ընդ պահանջի զօրաբանակ ալ կը կաղ-
մուի, մէկը Մէյի մայրիկ Շիլլերին
մեծ գուքին հրամանին ներքեւ, որ
Ռէնի վրայ պիտի գտնուի: Երկրորդը
Պէրլին, Բանակէն զօրապետին հա-
մանին ներքեւ, երրորդը Նիօի, Լէ-
վենֆելտ զօրապետին հրամանին ներ-
քեւ:

« Վերլինի երկու ուրիշ զօրա-

բանակ ալ հիւսիս կողմը Գերմանիոյ ծովեզերեայ գաւառները կը պաշտպանեն:

«Այս քովոր պայտը թիւններն տանը մէկէն մէկ միլիոն ու կէսի մօտ պատերազմապէս դուրս մը կը կազմեն, որոց կազմութիւնը, զինուորականներն ու հրամանատարութիւնն ամեն կերպով կառարարեալ են:»

Հետադարձ ինքնապաշտպանութիւնը իրեն իւրաքանչիւր, Ռուսիա առաջարկէր է Անգլիոյ որ միաբանութեամբ ծանուցանեն իրաւունքով իր պաշտպանութեանը հետ խառնելու գէտ են իրենք, եւ ինքն հարկ ըլլայ Գաղղիոյ հողին ամբողջութիւնը պիտի պաշտպանեն: Այս լուրը Պէժմիքայի ինքնապաշտպանութեանը լրագրին ալ կը հաստատէ:

Հռոմէն օգոստոս 20 թուով հետեւեալ կը դրեն:

«Ս. Հօր եւ իրաւունքով թագաւորին մէջ եղած թշուառութեան ետեւ: Իրաւունքով թագաւորին պաշտպանութեանը մը Հռոմ հասաւ թագաւորին կողմէն յատուկ պաշտօնով Ռիզակի բանակին կողմէն: Երկու երեք օր Հռոմ կը գտնուէր, եւ երկու օրէն տեսակցեցաւ Անթոնիոսի կողմէն: Ինչպէս իր փանդիքը զօրապետին հետ խառնապէս Ս. Հօր հետ ալ երկու օր տեսակցեցաւ թիւն մ'ունեցաւ: Երեկ դարձեալ նորին Սրբաթիւնը վերջին տեսակցութիւն մը հետ հեղ, եւ իրաւունքով թագաւորին հետ խառնապէս տեսակցեցաւ անոր սենեկին մէջ:

«Ս. Հայրը պատուական ընծայ մ'աղտուաւ անոր: Իրաւունքով թագաւորին սիրան տ'յնչալի շորձած եւ Պիոս թրդի հետ ունեցած խօսակցութեան վրայ այնչալի ուրախացած էր, որ դուրս ելած ժամանակ ընծան հին Պապին սեղանին վրայ մօտ ցուէր: Գահաճիւնը սրահին մէջ միտքն եկաւ մոռնալ, եւ աղաչեց Նէկրոսի Եպիսկոպոսին որ Ս. Հօր սենեակը մտնելով ընծան առնէ դուրս բերէ:

«Ս. Հայրը շատ խնդաց այս սրբապետութեան վրայ:

«Իրաւունքով թագաւորին պատգաւաւորը նորէն բանակը դարձաւ: Երեկ գիշեր կամ այսօր Գերմանիոյն անցած է:

«Այս տեսակցութիւնները ճիշդ են եւ կրնան երաշխաւորել:

«Այս տեսակցութեան համալսանքը Հռոմի մէջ տարածուած է, եւ կը տեսնուի իրաւունքով թագաւորին վէճովը:»

Ինչպէս անոնք իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան, այս յոյսն ալ ի գերեւ կեննէ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան: Երեկ գիշեր կամ այսօր Գերմանիոյն անցած է:

Վիեննայի լրագրաց մէջ հրատարակուած հետազոտութիւնը:

Պէրլին 2 սեպտեմբեր. Սէտանի քով պատերազմաւոր իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան: Երեկ թագաւորին հետ խօսեցան: Երեկ թագաւորին հետ խօսեցան:

Վառն 2 սեպտեմբեր.

Երեկ Սէտանի մօտ ճակատամարտ, առաւել ժամ 9-էն մինչեւ իրիկուան ժամ 6: Նաբոլէոն բերդին մէջ քըշեցաւ 80000 զաւաթապետով, եւ առանց պայքանի անձնատուր եղաւ թագաւորին: Կայսեր բանակի օգնական Ռէյլ կոմսը Նաբոլէոնէն դուրս չեղաւ: Երեկ թագաւորին հետ խօսեցան: Երեկ թագաւորին հետ խօսեցան: Երեկ թագաւորին հետ խօսեցան:

Պրիւսիա 3 սեպտեմբեր. Բրուսիոյ թագաւորին բանակաւորներն եկած ոչ պաշտպանական տեսակցութիւններ կը ծանուցանեն թէ Նաբոլէոն թագաւորին հետ տեսակցած միջոցին հետագիւր մը զրկէր է կայսրութենէն: Իր անձնատուր ըլլալը ծանուցանելով եւ խրատ տալով որ հաշտութիւն ընեն:

Լուր կուտան հոս թէ կայսրութիւն Շիւմէ հասեր է: Շիւմէի իշխանին պաշտպան իշխար է: Երեկ Պէժմիքայի փախուղ Գաղղիական զօրաց թիւը 10000 է կը համարէ: Ամենքն ալ զենքերնին վրայ դրին եւ անմիջապէս կայսրութեանը համալսանքը 400 թիւով անցան: Երեկ թագաւորին հետ խօսեցան: Երեկ թագաւորին հետ խօսեցան: Երեկ թագաւորին հետ խօսեցան:

Պրիւսիա 4 սեպտ. Նաբոլէոն կայսրն այսօր Պրիւսիայի անցան: Գերմանիոյ տարուելու համար: Ինքնապաշտպանութեանը կողմէն թէ պատգաւաւորները զրկուեցան Սէյ: Պապին մարտախաղին: Եւ Սիլվեստրէի իւրիք զօրապետին: Սէտանի անձնատուր թիւնն ինքնապաշտպանութեանը համար: Բախտով թիւնը դարձեալ եւ առանց պայքանաբարութեան իրական զինադաւար մ'եղաւ:

Գերմանիա 4 սեպտեմբեր.

Նաբոլէոնի անձնատուր ըլլալուն դէպքը կարգէր դուրս տարութիւն պատգաւաւոր կառավարութեան եւ իր կողմնակիցներուն: Ամեն մարդ կը զարմանայ Նաբոլէոնի անձնատուր թիւնն վրայ: Արքային կը վախեցնէր որ փախուցէր մէջ հասարակութեան շարժում մը կեննէ եւ առժամանակեայ կողմնակիցութիւն կը հաստատուէր: Գերմանի թէ Բրուսիոյ յայտնէր է թէ առժամանակեայ կառավարութեան մը հետ բանակցութեան ջանքեր: Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան: Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան: Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Գերմանիա 4 սեպտ.

Նաբոլէոնի անձնատուր ըլլալը մեծ տպաւորութիւն ըրաւ: Այս լուրն եկածին պէս, պաշտօնէն ժողով դուրս եկան: Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան: Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան: Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Վիեննայի լրագրաց մէջ հրատարակուած հետազոտութիւնը:

Պէրլին 2 սեպտեմբեր.

Սէտանի քով պատերազմաւոր իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Վառն 2 սեպտեմբեր.

Երեկ Սէտանի մօտ ճակատամարտ, առաւել ժամ 9-էն մինչեւ իրիկուան ժամ 6: Նաբոլէոն բերդին մէջ քըշեցաւ 80000 զաւաթապետով, եւ առանց պայքանի անձնատուր եղաւ թագաւորին: Կայսեր բանակի օգնական Ռէյլ կոմսը Նաբոլէոնէն դուրս չեղաւ: Երեկ թագաւորին հետ խօսեցան: Երեկ թագաւորին հետ խօսեցան: Երեկ թագաւորին հետ խօսեցան:

զինուորաց երկրորդ դասը դրօշակները կանչեց: Լրագրները կը ծանուցանեն թէ սաստիկ իրաւունքով կայ Հռոմի եւ Պապական դաւաճանքը, որը իտալական զօրաց Հռոմ մըտնելը կուգէ: Պապական զօրքը Մօնթէֆիսքօնէն ամրացուց: Ապստամբներն ետեւի կողմէն կ'ապստամբանան:

Բալթիկի անհիմն է այն զրոյցը թէ մեծ տէրութիւն մը Հռոմի նկատմամբ իտալիոյ կառավարութեան օրոյմանը դէմ կենալու յայտարարութիւն ըրեր է:

Ռեմս 5 սեպտ.

Պաշտօնական: Բրուսիոյ թագաւորին զայսօր Ռեմս մտաւ:

Լոնտոն 6 սեպտ.

Անդրիայի Ռեմսէրթին զնգապետը Սէտանի ճակատամարտին մէջ ըստպանեալ նշան:

Փարիզ 8 սեպտ. իրիկուն.

Պաշտօնական: Հալիի նահանգը օղջարման վիճակի մէջ հրատարակուեցաւ: Արտաքին գործոց պաշտօնէն սրտեց որ Վիեննայի դեսպան Պ. Տը Մօպուր իր պաշտօնը շարունակէ: Ռուսիական թիւնն փերաւստու Պ. Գէրալտի օտարականութեան քաղաքական զինուորները մտնեց, եւ անոնց տեղ նոր մարմին մը կազմեց: Պահպանեց հասարակաց խաղաղութեան անուանի:

Պաշտօնական օրագիրը փարիզի Ամերիկեան դեսպան Պ. Վալպերթին մէջ նամակը կը հրատարակէ: Երեկ մէջ դեսպանը կը յայտնէ թէ Ամերիկայի կառավարութեանն պաշտօն ստացած է Գաղղիոյ ներքին հասարակապետական կառավարութիւնը: Ճանչելու եւ Ամերիկայի կառավարութեան եւ ժողովրդեան ուրախացութիւնը հաղորդեցաւ: Ամերիկայի մեծ համակրութեամբ լոյս է հասարակապետութեան հրատարակութիւնը որ առանց կաթիլ մ'արիւն թափուելու հաստատուեցաւ: Եւ արտաքին համակրութեամբ կը իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան: Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան: Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Նամակը՝ երկու աղջակ մէջ կեցած վաղընչու բարեկամութիւնը յիշեցնելով Պ. Քիւլի Ֆալլի արտաքին գործոց պաշտօնէն ըլլալուն վրայ ուրախութիւն կը յայտնէ:

Պաշտօնական Օրագիրը նոր փախուցեալներն մը զրոյցը սուտ կը հանէ: Եւ կը ծանուցանէ թէ Փարիզի մէջ միջերեսած պարենն ընդարձակապէս բաւական է երկու միլիոն մարդ երկու ամիս կերակրելու:

Փարիզ 9 սեպտ. տաւաճում.

Պաշտօնական Օրագիրն երեկուան թուականաւ հրամանագիր մը կը հրատարակէ, որ Գաղղիոյ բոլոր ընտրողները կը հրաւիրէ հոկտեմբեր 16-ին Սահմանադիր ժողով մ'ընտրելու:

Սահմանադիր ժողովին անդամաց թիւը 750 պիտի ըլլայ:

Օտար տէրութեանց դեսպաններն իմացնելով թէ Փարիզի վրայ յարձակում եղած ժամանակ իրենք հետանալու պիտի հարկադրեն, կառավարութիւնն ուրիշ քաղաք մ'որոշեցան: Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան: Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան: Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Մէքսիկայի Վիեննայի մեծ դուրսն բանակը՝ օտար զաւաթապետով անձնատուր ըլլալու հրաւեր կարգաց իմացնելով որ թէ յայտնուած անձնատուր ըլլալը Սիլվեստրէի բաղդը:

պիտի կրէ:

Թրօս 9 սեպտ.

(Գաղղիական աղբիւր) 4-800 Բրուսիայի երեկ վիճակէն անցան: Ինչպէս յաւաքը թագաւորին շատ նպար եւ այլն պահանջեցին շրջակայ գեղերէն: Ամեն տեղ յայտարարութիւն կը տեսնուի յանուն Բրուսիոյ թագաւորին թէ զինուորապետութիւնը խառնապէս է:

Պաշտօնական 8 սեպտ.

Լիւքսեմբուրգի իշխանին այսօր աղջիկ զաւակ մը ծնաւ: Երեկ թագաւորին հետ խօսեցան:

ՍԱՆԿՏՊԵՏԵՐ, ՀԵՌԱՅԻՐ

Լիւքսեմբուրգի իշխանին այսօր աղջիկ զաւակ մը ծնաւ:

Բաժնակ, Մ. Դ. Ո. 40

Գարնաւ 45000 հակ.

ՏՕՆՏՕ

Լոնտոն 9 սեպտեմբեր

Անգլ. Բօնոյ. դոյ 92

Օտ. Բօնոյ. դոյ. 42 1/2

» » դոյ. 42 1/2

» » Նոր փոխ. 33

Փարիզ 9 սեպտեմբեր

Ռ. Բօնոյ. դոյ. —

» » դոյ. —

Փար. Օտ. 4865

» » 4869

Ռանթ Գաղղ. դոյ 32.70

» » դոյ. 34.25 տաք

Ռանթ Խաղ. դոյ 47.50

» » դոյ 48.25

ԿՈՏԱՆԴՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՍՏԱՄԵՆ ՈՒՄԵՐՄԵՆԷ

28 օգոստ. ուրախութիւն 46 34

29 » շարժի տաւաճում 47 08

» » 47 24

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ

Արքային ինքնապաշտպանութեան Պետ

րոս Էֆէնտիկին խաղի երկրորդ աստի

ճան արուեցաւ:

Փարիզէն եկած հրամանագրի մը

համաձայն Գաղղիական թիւնն արտաքին

գերմաններուն յատկացած Մեծամեծ

Լիւքսեմբուրգ (Կայսերական) անունը Մե

սոմբիւստիանայի (պաղատան) փոխուե

ցաւ:

Բերլինի հրիւղէն օգնութեան

յանձնաժողովն իր հաւաքած զրամա

կան օգնութիւնը հրիւղէն բաշխելու

որոշում ըրաւ: Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Կ. Պօլսոյ քաղաքապետ Հայտար

է Գէնտին հիւրընդունելու օրը Կ. Պօլսոյ հա

ստ. վարչապետ ճանաչու:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Յունաց Ս. Պատրիարքը վերջնական

կերպով հրոմարեցաւ տիտէն:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

Երեկ իրաւունքով թագաւորին հետ խօսեցան:

նայ կէսէն մէկու եւ ին մեծագոյն մասն
ճանչել. օրինակի համար այսօրուան
օրս ընդ ամենը 95 երեսիոյն կայ
ասոնց մեծագոյն թիւը 43 է. երբոր
100 է երէն, մեծագոյն թիւը 51
կըլլայ. 110 է երէն, 56 կըլլայ. եւ այս-
պէս հետզհետէ մինչեւ որ 140 երես-
փոխանաց ընտրութիւնն աւարտի, մե-
ծագոյն մասն ալ նոյն համեմատու-
թեամբ աւելնալով մինչեւ 71 է կը հաս-
նի:

Այս առաջարկութիւնը գրեթէ
միաձայն հաւանութեամբ (երկու կամ
երեք անձինք միայն չընդունեցին) ըն-
դունուելով ատենար. բացուեցաւ. 70
երեսիականաց ներկայութեամբ (վա-
սին զի հետզհետէ երկր էին), եւ նա-
խընթաց նախնի երկուր եւ մանրամա-
սին ատենագրութիւնը կարգացուե-
ցաւ. վերջինիս վիճաբանութիւնն
եւ ատենագրութեան ընթերցումը եր-
կու ժամէն ատենի ժամանակ դրուե-
լով ժողովն ու թիւ կէսին հաղիւ կըր-
ցաւ. դարձի սկիւր Այս պատճառաւ
տրտունջները շատնալով որոշուեցաւ
որ ժողովն ատենագրութիւնը փոխա-
նակ երկարօրէն կարգացուելու լրաց-
ւոյ միջոցաւ հրատարակուի:

Յետոյ ժողովը խնդրոյ կարգին
անցնելով Մասնագրութեան վերա-
բերելի յանձնաժողովոյ տեղեկագիրը
կարգացուեցաւ. որուն մէջ յանձնա-
ժողովը վերաքննելու ասհմանագրու-
թեան մէջ իր մտայնած փոփոխու-
թեանց պատճառները կը բացատրե-
ր. ժողովը դաժուբեամբ մտիկ ընելով տե-
ղեկագիրը, որոշեց որ աստուելով կրեւ-
փոխանաց դրուի:

Կարգին եկաւ Սոյ եւ Աղթամա-
րայ խնդրոյն:

Եւսուեցան Տիգրան Էֆէնտին
Գալաքահան ժողովը կողմէն տեղե-
կութիւն տուաւ թէ Ընդհանուր Ժո-
ղովը որոշման համաձայն Ս. Պատրի-
արքն եւ Գալաքահան ժողովը Սոյ
եւ Աղթամարայ խնդիրներուն կար-
գաւորութեանը ձեւը դարձնելով, ար-
դէն Սոյ նկատմամբ հետեւեալ տնո-
րէնութիւններն ըրած են:

1. Սոյի Նիկողոս եպիսկոպոսը
Սիւնի հիւանդանոց համար Բ. Դրան
թիւերը դրուած եւ արդէն Բ. Դրան
նէն որոշուելով կայսերական հաւա-
նութեանը մատուցուած է:

2. Տիգրանապոլսի Կաթողիկոսը
Սոյ արքեպիսկոպոսը Սոյ կաթողի-
կոսական տեղապահ որոշուած է մին-
չեւ զինտրութիւն նոր կաթողիկոսի:

3. Նիկողոս եպիսկոպոսի հետեւա-
րէն ետեւ. եպիսկոպոս մը պիտի դըր-
կուի Սոյ թեմերը, որպէս զի երեք
կաթողիկոսական ընտրելի որոշուած
այն տեղերու եկեղեցականաց եւ ժո-
ղովրդոց ձեռնը. եւ անոնց յույսով
վարչութեան գրիէ, եւ ընդհանուր
ժողովն ալ անոնց մէջէն մէկը կաթո-
ղիկոս ընտրել:

4. Գաւիթ Ներշապու հանուն վար-
դապետը, որ ինքնակալ Նիկողոս կա-
թողիկոսին անվաւերարարեպիսկոպոս
ձեռնադրու եր եւ Սոյ վիճակները կը
խառնէ, իրարմի փոքր փոխադրուե-
լու որոշուած եղած եւ հրամանագիրն
հետագրով Առանա գրուած է:

Այս տեղեկութեանց վրայ երես-
փոխանաց տնայն կողմէ գիտադրութիւն
եղաւ թէ Սոյ եւ Աղթամարայ խնդ-
րներն իրենց մէջ կրօնական կէտեր
պարունակելուն պատճառաւ երես-
փոխանական ժողովը ձեռնհասութե-
նէն վեր է դնանք ըստ ինքնուրու
առաջարկեցին որ Արարտոն Սոյը
Աթոռոյ որոշման յանձնուի. Ասոր վը-
րայ վիճաբանութիւն մը բացուեցաւ,
որուն մէջ շատեր խօսք ուղեցին, բայց
ժամը 10 դացած ըլլալուն խօսք ու-
ղեցնելէն մէկ քանին միայն կըրցան
խօսիլ ուստի շարունակութիւնը յա-

ջորդ նստին թողուելով ատենարդոց-
ուեցաւ:

Ինքնագիր.
21 օգոստոս 1870 Ատարազար.
Գեւ. մինչեւ հիմա քաղաքիս ընդհա-
նուր վիճակին վրայ տեղեկութիւն մը ար-
ուած չեմ ձեռքի, եւ չիտակն ըսելով մեծ
ամօթ կըզգամ այնպիսի վիճակ մը ըստ-
րազրել օրուն մէջ ինծի հետ բազմա-
թիւ հայ կապրի. Ատարազարիցս բնա-
կանացէս դանդաղկոտ ենք, որուն վը-
րայ աւելցնելով բարոյց անկողնութիւնն ալ
օգտակար իրաց ձեռնարկութիւններն զը-
րեթէ միշտ անշարժ էր կոչեման, կու-
ղէք օգտակար չկրնայ ձեռնադրել տեղե-
ցէք. կուղէք փոխ չունենայի, կուղէք
զոհադրութիւն չտրեկէ:

Բաժնաւարացուցանելու համար չեմ
ուզեր յաւալի անցնալ մէջ բերել, այլ
մօտաւոր գէպը մը ոչ երկու ամիսէ իւր
տնայնաժողով վիճակն եւ խորհրդակցու-
թեանց նիւթ եղած ըլլալով դեռ եւս կեր-
կարի ի փոս քաղաքացեաց. երկու ամ-
սոյ չափ յառաջ Արմառու միջոցներէն
Արթ. Սահեպանեան Գ. վարդապետն քա-
ղաքը կանչուելով առաւմտարարի կարգա-
ւորութեան համար, ուսումնարանի վի-
ճակը քննելէն յետոյ խնայոյց որ անիւ
տեղի կարգաւորելով վիճակ մը չկրնար
ըլլալ. քանի որ 1300 տուն քաղաքի մի-
ուսումնարանն ըլլալով վարձակալ մը մի-
այն ունի. անոց հաշիւարմանութեան, եւ
թէ ժամանակիս պէտքին համաձայն կար-
գաւորելու համար 25000 դրուով. ասոր կեան-
ծախքի պէտք կայ. Ասոր վրայ հասարա-
կութեան մէջէն հանրագիր մը ըստրազ-
րուելով Թաղ. ժողովին արուեցաւ, որուն
մէջ այլ ծախքը վճարուելու համար քաղ-
նիքի մը չիտակութեւն կառնարկուէր. Արթ-
նուար աստիճանութիւն, որմէն անիւ
լաւագոյն միջոց մը չէր կրնար ըլլալ քա-
ղաքի համար. նախ այն կողմէն որ
25000 դրուով ծախքը արդարեւ պէտք
առաւարդեր. Բ. միւս կողմէն որ հայ
ընտանեաց խաղաղասիրութիւնը քիտի վեր-
ջուեքը դարձնէ չեւ անգոյց գրել. Բ. Գա-
ղաքին խորհր. հասարակութիւնը որ ու-
սումնարանի կանչն ի կառն ընթացքին
ձեռ իրենց ընտանեաց պատուին խաղա-
ղակութիւնն ալ անիւն օր կըսենային ու
կը հաւանէին, յանկարծ այս առաջարկու-
թեան վրայ յաղթուելով սխառն աչ օգ-
տակար խորհրդոյն գործնական փոխան
տեսնալու անհամբեր սպասի:

Վարդապետն հասարակութեան բաղ-
ձանաց օրինաւորութիւնը տեսնելով ին-
կոյն խոսն ժողովը դաժնարկով բաղանակաց
չինտութեան խորհրդով մարմնացուց, եւ
զորքը սկսիլու արտօնութիւն արուելով
Թաղ. խորհրդոյն բոլոր անօրէնութիւնն
նոր յանձնուեցաւ. Սեկան չղեկացուի
թէ ինչու մինչեւ հիմա օր երկու ամիս
կըլլայ եւ գրեթէ վարդապետին անհամ-
բարեքը ամէն շաբաթ ալ լաւին համար
թաղականաց արտօնոյ կարգի դուռա-
րումները տեղի կունենան, ինչու համար
արդեօք մինչեւ հիմա զորքը կերկարի
ժողովարդը օրէ օր իւր բաղձանաց մէջ
կանաւելու եւ ընդհանրական գործոյն
զուլու կեցող արդիւնքն ի՞նչու ըստն օրէ
Սեղ այնպէս կերեւի թէ անիւն բարեաց
թշնամի աստանան մասնաւորաց ձեռք
այս բանը խաղաղութեան փորձ փորձած է.
Այս անձանց անունները յայտը
նամակաւ մը պարտք կ'անդամք իմաց տալ.
եթէ իրապէս այս գործն անոնց ձեռք
խաղանի:

Բաղնիքիս ստորագրութեամբ ժողո-
վարդն դարձեալ Թաղ. խորհրդոյն գիտելու
կողատարարուի. ասոր Ատարած որ այս
անգամ ժողովրդեան ձայնը լսելի ըլլար
Թաղ. յարգելեաց:

Աս ալ կարեւոր կամարիմ զորքը
որ գրեթէ երկու ամիսէ ի վեր անուշով
միայն Թաղ. խորհրդով օրէ օր, ժողովրդա-
կան գործերը բոլոր երեւի փոքր մնացած
են. մեզ անդէս կերեւի որ իրենց ընտ-
րութիւնը օրինաց համաձայն կատարուած
ըլլալուն համար է իրենց վրայ պարտք մը
չղեկանի. Բ. Զատի երկնային պիտի ըլլայ
Ատարազարիցն. եթէ Զատիարքարանէն
ընտրութեան նոր հրահանգ մը ընդունե-
լով օր յառաջ ասհմանագրութեան կազմե-
ուած ժողով մը ունենար:

Նր խնդրեմ. . . խորհրդի օրենքակալ
համար աղագոստ լրացրոյց մէջ անիւն
մը չորհէք, որով միտմ շնորհապարտ մե-
ծապատուութեան ձեռքով:

ՎԱՍՊՈՒՐԱՅԱՆՑԻՈՑ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ
ՀԱՐՍՏԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆԵՐ
(Երեսնամեակի տօն 1-1002)

Գիտելու է միանգամ այն հա-
ղարարութեանցներէն որք շարունակ
ի պանդխտութիւն կը դիմեն, անոնց-
մէն քանին ուսման կամարհետի հա-
մար կուղան, եւ ոչ ոք. Գեղացիներն ար-
դէն բեռնակալութեան, աղքատ քա-
ղաքացիներն օտարաշխութեան կամ այլ
ժառանգութեան, հարուստ փաճառա-
կանութեան, իսկ ուսման համար ոչ ոք
կուղայ. Այս ժողովրդութիւնը դարձ-
եալ նոխարապետութեան կը ծնի, եւ
այս պաշտօնում շատ անգամ իւր հա-
մագման մէջ չէ, այլ միայն կողմ հե-
տեւորութեան համար չէ, շատեր կան որ
պարտքն է, եւ ուսման իւր նախա-
կան կուղան. բայց ինչ բանի հետե-
ւիւն է. ըստ այլ թէ միման, օգտի թէ
միտայ. եթէ կուղէք երկնային ին-
նէ, փառքով բախանցիք, ստորեկեցէք
այս խառն իրարմէն ստիկեցէք դէժ
ձէր բարեքը շատնալու չափ. Սեկան
ընդհանուրին համար չէ, շատեր կան որ
գիտեն, միայն ձեռնադրու եւ կամ
կարին, առաւելագոյն միտման ու ար-
դէն մասն է չղեկաց, որ նա ալ կը
քալէ այն շախիչէն. ուր կամակորին
մասն իրենց ցոյց կուտայ. կուղան ընել
որ ժողովուրդը ինքը չէ միայն այս մո-
տեւրուն մէջ իր թշուառութեանց պատ-
ճառը, այլ երբորք մը կայ որ գինք կը
առաւակեցնէ. Սեկան ինքնակալութեան ըն-
կերտութեան նպատակին հակառակ
միայն ժողովրդին է եւ ինքնայորդ ո՞ր
կրնէ, ոչ ոք միտման իւր այն դիտ-
ցութիւնը պարտք բաղմնաց անգամ իրենց
չարաք իւր հարաքներով ժողովրդեան
նոխարապետութեան կը զրգնեն յոյ ու
ինքնայն:

Երաւարարութեամբ, ոչ էր զրոյակիր
այն դաժնի պատեւրադմէն որ անց-
եալները մէկ երկու վարձ արանի յո-
ւաճառք իմութեան եւ մասնաւոր ան-
ձանց դէմ մղուեցան. ժողովուրդն էր
արդեօք. — ոչ երբէք, եւ ո՞վ է ոյ-
սոր առաջնորդական խնդրոյն մէջ կա-
մակոր փառապանութեամբ անձին շա-
հն եւ եթ խնդրող եւ ըստ այնմ
լուծել ուղղութեամբ Թեման ձայնն
արդեօք. — ոչ երբէք, ճշմարտան
ըսելով, այս ամենուն նպատակը մենք
կուտանք, զիմենք եւ որ այս վիճակին
մէջ մեալ կը սիրենք եւ մենք ենք որ
աւելի կուղենք հաճելի իննէ մեզ թըշ-
ւառայնորդներուն քան թէ մեր բարե-
կամաց. Ասոր համար աւելի զիմեն է
կարծեմ ինքնայնիս արթնացնել քան
թէ զանանք ի զուլ ամէն. Սեկան
լուսն ուր ձեռքեր, բայց ամեն անգ
գրեկն ու իրենց լուծեալք չի զլա-
նուի:

Խառնութեանց, զմեզ թշուառ-
յնեցող առ ինքներն են նաեւ մեր այդ ի-
նքներն, որոնք տին յայտնի մեր հայրեր
մեզ ժառանգութեան թողուցին. Եւ
ինչ է այս ժառանգութեան, առաւ
գիններն, զեղեցիկ զօտարարներն,
հետեւաբար ժամանակի կործան
Ատարած կարողութեան տոյ իրենց
երանի. թէ թոյլ ու աղքատ Բանք որ
մեր հայրեր թերեւս նոյն միտմա-
տութեամբ անկեցին այդ ինքն, բայց
ինչ օգուտ էր արար փոխմանն ու
նոյն միտման թեման փոխմանն պէս
եղաւ. Այսօր այն այդ ինքնը մեր բա-
րայականն ընդ. ինքնական մեկու-
ցուցին եւ ամենուս մե. հարեք հար-
ւած մի տոյն:

Մենք զխանք որ մօտ ժամանա-
կի մէջ վանք ընդ ամենը հինգ կամ
վեց զինեալուն ունէր, իսկ այժմ հար-
խի կը մօտենայ. թող այն, կամա-
չեմ ըսելու որ այսօր ըստ մեծի մատին
տուններն իսկ իւրաքանչիւր առանձին
զինեալուն դարձած են. Այսօր այն
նախապետական ուղղութեամբ արեւա-
դարապետներն հետզհետէ կը իրա-
տանան, եւ գինք ու աղքատութեան
շնորհիւ պատակաւորութեան գրեթէ
ալ թշուառութեանց ենթարկեց:

Ոչ արդեօք չուրախացաւ երբ անց-
եալ տարի վանայ մէջ շերամագոր-
ծութեան յորդոր եւ շանք մը տես-
նուեցաւ. այս բարեկարգութիւնը զի-
րենք համայնց թէ ինչ երկնային
թեման պիտի հասնին երբ այն արհես-
տի մէջ յառաջ գնան, եւ թէ ինչ
թշուառութեան հաւաքած է զկրեւ
այն այդ ինքնը, բայց փոխաւ որ փոք-
րագոյն մասն է որ արեւա կըրցայ
Մինչեւ յարգ պայտէս տեսնուեցաւ
եւ թերեւս այնպէս շարունակելու վա-
նեցոյց այն մասը որ պարզ շերամ
տուններով աղարակ մ'անցնաւ, կից
այնմ գինք պարտեց մին ալ ինտմեջ:

Սմեն օք գիտէ փոքր յարմարու-
թիւնը շերամագործութեան մասին:
ամեն օք կրնայ հաւատարմ որ եթէ
ճանաչել ինքնը ոյս գործին կը
բարձրանալ անշուշտ. բայց ճշմար-
տուն ասեմ, ոչ ոք պիտի յառաջ ոյս
բարեքը մեզ համար քանի որ մեր աշ-
գինք կան, եւ քանի որ շերամի պար-
տիկն ըրով գինք պարտեց միայն ձե-
նիմք, եթէ այժմէն մեզ չի հաւատան
մեր եղբայրները, փորձն անշուշտ կը
հասկնեն իրենց թէ բայց չգիտեմ մենք
ալ փորձ ընելու ժամանակ ունիմք:

Սհայ. . . խորհրդի, այս եւ ու
առաւել քան զայս բարեքներն եւ որ ըզ-
մեզ նախապետութեան կուտան, ոչ մի-
այն արտաքին թշնամներուն առաջ,
այլ նաեւ ներքին բռնաւորներուն, ո-
րոնք մեր օձիքն բռնած կը տանին ու
մեր չ'կամենք. եթէ արտաքին թըշ-
նամաց դէմ գնելու համար զինուոյ
կը կարօտմը, իսկ ներքինին համար
ինչ կայ քան զընտանեկանութեան
եւ քան զընտանեկան անիւն զորաւոր
միջոց. Ոչ ոք կը համենք երբ այս ներ-
կայ տխուր վիճակը ինչպէս մինչեւ
յարգ. եւ այսու հետեւ մեզ սիրելի իննի:

Մեր աղգի այն դարաւոր պատ-
մութիւնը որ 30 միլիոն ժողովուրդ
գի միմեք ընդ մերթ մե հուլիսն եւ
մերթ ընդ մերթ նախապետութիւնը կը
պատեւրացնէ մեզ մենք ինչ բարեք
կը տեսնալը այն անիւն խառնութեանց
ժամանակներն, որքեքն ի զատ, եւ
այս սղըր ինչ պատճառներէ կը դրա-
նաւ, անմիաբանութեան հետ աղ խառն
թեմէն ի զատ. Աւաղ մենք ոյսօր
փոխանակ այս ամենը պատու, փոխա-
նակ այն աղեկաւ պատեւրեցին դէմ
քը սրբելու, նոյն վրայ նոր ի նորոյ
նկար մը կուտանք. կամ այս թշուա-
նութիւնը մեզ համար անմահացուն
կը ճանաչուի վերջապետութեան միջոց
զիմք. քանի որ այն վիճակը սիրելի է
մեզ եւ քանի որ մեր արժանապատ-
ւութիւնը մեր խոր պաշտարանն մէջ կը
թաղմը:

Հաճեցէք. . . խորհրդի, հրա-
տարակել այս իրաւացի բաղքը ձեռ
աղգ օգուտ թերթին մէջ ի լուր բա-
րեւալատ Գործիչ, որոյ յատկանշան
խորին ու շաղկապութիւնը կը խնդրեմ,
եւ չեմ կործնի որ պարզ աչօք միայն
հային ստոր վրայ, ինչպէս որ չեմ հա-
ւատար թէ վաղապարական այնպէս
պիտի մնայ, ինչպէս մեալ երէկն ու
այսօր:

Բարեքայակամ ձեզ
1870 օգոստ. 17
Ի. Կ. Գոլոս

